

Τι ψυχή έχει ένα όνομα;

Κώστας Σαββόπουλος

Από τότε που ξεκίνησαν τα συλλαλητήρια για την ονομασία της Μακεδονίας φαίνεται πως στην πόλη της Θεσσαλονίκης ξύπνησαν από έναν βαθύ λήθαργο ακροδεξιοί, φασίστες και νεοναζί, όπου πλέον τους τελευταίους 4+ μήνες έχουν συσπειρωθεί όλοι μαζί και διεκδικούν ή μάλλον επιβάλλουν στον δημόσιο χώρο και λόγο το εθνικιστικό τους δηλητήριο. Μόλις προχτές στις 24 Ιουλίου, πραγματοποιήθηκε μια ακόμη φασιστική επίθεση στον κατάλογο των «παρεμβάσεων» και εμφανίσεων του νέου ακροδεξιού υποκειμένου της Θεσσαλονίκης.

Ξεκινώντας από τον εμπρησμό της κατάληψης Λιμπερτάτια, την επίθεση στον ελεύθερο κοινωνικό χώρο Σχολείο και την επίθεση στην αντι-εθνικιστική συγκέντρωση της Καμάρας τον Φλεβάρη, την επίθεση στην αυτοοργανωμένη αθλητική ομάδα Προοδευτική Τούμπας τις επόμενες μέρες, την επίθεση στον Μπουτάρη, την επίθεση σε άτομα που συμμετείχαν στο Pride, τις επιθέσεις σε μετανάστες στη Ροτόντα αλλά και άλλη μια επίθεση στον ελεύθερο κοινωνικό χώρο Σχολείο μάλλον φαίνεται πως οι ακροδεξιοί προσπαθούν με νύχια και με δόντια να ανεβάσουν τον πήχυ απολαμβάνοντας την ίδια στιγμή μια ιδιαίτερη ανοχή από την αστυνομία.

Πρωταγωνιστές στις επιθέσεις αυτές αλλά και στα συλλαλητήρια είναι στην πλειοψηφία τους νεαροί, που διατηρούν επαφές με διάφορες ολιγομελείς φασιστικές ομάδες της πόλης (Κύκλος Ιδεάπολις, Ιερός Λόχος, Χρυσή Αυγή), με εν ενεργεία αστυνομικούς (μερικούς μήνες πριν μια αντιφασιστική ομάδα με το όνομα Ανωτέρας Βίας έβγαλε στη φόρα τα στοιχεία μελών του Κύκλου Ιδεάπολις, μέλη του οποίου διατηρούν σχέσεις με εν ενεργεία αστυνομικούς) αλλά και με μειοψηφία οπαδών συγκεκριμένων συνδέσμων του ΠΑΟΚ. Υπό άλλες συνθήκες αυτός ο συλλογισμός θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως συνωμοσιολογικός αλλά στην περίπτωση της Θεσσαλονίκης, μιας πόλης με ιδιαίτερες πολιτικές συνθήκες, είναι πραγματικότητα.

Για να γίνει περισσότερο κατανοητό το φαινόμενο της συγκρότησης της Δεξιάς στη Θεσσαλονίκη πρέπει να δούμε λίγο περισσότερο από τι αποτελείται.

Για πολλά χρόνια και ιδιαίτερα μέσα στη δεκαετία του '90 αναδύθηκε μια άκρως τοπικιστική κουλτούρα με δυνατά εθνικιστικά χαρακτηριστικά που εκφραζόταν κυρίως μέσα από την Εκκλησία, τον τρόπο διασκέδασης και τις δημοτικές αρχές.

Ο Άνθιμος, ο Παπαγεωργόπουλος, ο Ψωμιάδης αλλά και διάφοροι επιχειρηματίες/ιδιοκτήτες νυχτερινών κέντρων για μεγάλο χρονικό διάστημα δημιούργουσαν και συντηρούσαν ένα δεξιό και συντηρητικό πολιτικό κλίμα το οποίο, αν και ακροδεξιό σε επίπεδο συγκρότησης, εκφραζόταν πολιτικά μέσα από τη Νέα Δημοκρατία και το ΛΑΟΣ. Γι'αυτό άλλωστε η Χρυσή Αυγή δεν κατάφερε ποτέ να βγάλει ψηλά ποσοστά στη Θεσσαλονίκη αλλά ούτε και να δημιουργήσει έναν ισχυρό πυρήνα (σε αυτό βοήθησε και μια ισχυρή αντιφασιστική κινηματική παρακαταθήκη από το '90 και τις αρχές του 2000).

Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα του παραπάνω τριπτύχου είναι το τρίγωνο Παπαγεωργόπουλος -Σαξώνης – Γρέγος (με την ευγενική συμμετοχή του Άνθιμου, ενός από τους πιο θερμούς υποστηρικτές της μεγάλης Δεξιάς παράταξης στη Θεσσαλονίκη).

Είναι γνωστή η υπόθεση κατάχρησης που έστειλε στη φυλακή τους Παπαγεωργόπουλο – Λεμούσια (ο δεύτερος ήταν ο γενικός γραμματέας του δήμου στη θητεία Παπαγεωργόπουλου). Αυτό που δεν είναι ίσως τόσο γνωστό στα mainstream media, καθώς έχουν περάσει και κάποια χρόνια, είναι οι καλές σχέσεις του χρυσαυγίτη βουλευτή Γρέγου με τον Σαξώνη και τον δήμο.

Πάμε λοιπόν.

Ο Σαξώνης εργαζόταν ως ταμίας στον δήμο και μέσα σε λίγα χρόνια λόγω των ίσων ευκαιριών που παρέχει το καπιταλιστικό σύστημα κατάφερε με το κομπόδεμά του και την αποταμίευση να ανοίξει 3 μεγάλα νυχτερινά κέντρα. Προσλαμβάνει τον τότε

κλητήρα στον δήμο και μέλος του ΛΑΟΣ ακόμα Αντώνη Γρέγο για «πόρτα» στα μαγαζιά του. Ο Γρέγος βγάζει λεφτά (παρεπιμπτόντως υπήρξε μέλος των Βυζαντινών Μαχητών, ενός μικρού ακροδεξιού συνδέσμου του ΠΑΟΚ) και χρησιμοποιεί τις επαφές που έχει με αθλητικά σωματεία και γυμναστήρια, καθώς είναι μέλος σε διάφορες επιτροπές και σωματεία πολεμικών τεχνών και extreme sport, για να στρατολογήσει χέρια για τον Σαξώνη και τον Παπαγεωργόπουλο.

Τα υπόλοιπα είναι λίγο πολύ γνωστά. Ο Παπαγεωργόπουλος, ο Σαξώνης και ο Λεμούσιος καταλήγουν φυλακή για πλαστογραφίες και κατάχρηση δημοσίου χρήματος ενώ ο Γρέγος μένει για κάποιον μυστήριο λόγο έξω, καθώς όταν τον καλέσαν να καταθέσει στο δικαστήριο έπαθε αμνησία και δήλωνε άγνοια σε κάθε ερώτηση.

Ο Παπαγεωργόπουλος, ο Γρέγος, ο Σαξώνης και οι λοιποί αποτελούν τα λαϊκά σαλονικιώτικα 'success story' που επαναλαμβάνονται συνεχώς ως φάρσα. Μια από τις πολιτικές σημαίες του Γρέγου πριν ακόμα γίνει νεοναζί ήταν το μακεδονικό, καθώς αν και Χιώτης στην καταγωγή αισθανόταν γνήσιος απόγονος του Παύλου Μελά και είναι και μέλος μακεδονικού (του ελληνικού, όχι του άλλου) συλλόγου απογόνων των Μακεδονομάχων.

Αυτό που γίνεται τώρα δεν διαφέρει και απείρως από αυτό που γινόταν τότε.

Μια καλή ευκαιρία για να στηθούν πολιτικά βιογραφικά, να δημιουργηθούν νέες ακροδεξιές γκρούπες και κόμματα και να εγκαινιαστούν νέοι πάτρονες/φατριάρχες στη Θεσσαλονίκη. Ιδιαίτερα αν λάβει κανείς σοβαρά υπόψιν τα τελευταία δημοσιεύματα του Τύπου για εμπλοκή Σαββίδη στο Μακεδονικό με χρηματισμό ακροδεξιών ομάδων αλλά και τις ιδιαίτερα τολμηρές επιχειρηματικές κινήσεις του Ιβάν (αγορά μέρους του Ο.Λ.Θ., Κόκκινο Σπίτι, Μακεδονία Παλλάς και φυσικά την ΠΑΕ ΠΑΟΚ).

Αυτό που είναι λυπηρό και ταυτόχρονα επικίνδυνο στην προκειμένη περίπτωση είναι η επιλεκτική τύφλωση που παθαίνουν

επίσημοι φορείς αλλά και πολιτικές συλλογικότητες της πόλης όσον αφορά το πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε. Είπαμε πως οι ακροδεξιοί κοιμόντουσαν την προηγούμενη περίοδο, ή τουλάχιστον δεν έβρισκαν εύφορο έδαφος για να βγουν έξω.

Οκ ως εδώ. Και τώρα τι;

Ανανέωσαν το ραντεβού τους για τη ΔΕΘ την ίδια μέρα που πραγματοποιείται η παραδοσιακά μεγάλη πορεία ενάντια στην επίσκεψη της κυβέρνησης. Τι ακριβώς θα γίνει εκείνη τη μέρα; Τα κομμάτια της Αριστεράς που τόσο καιρό έκαναν πλάτες στα ακροδεξιά συλλαλητήρια με ποιούς θα συνταχθούν; Θα επιλέξουν πλευρά ή θα συνεχίσουν να πετάνε το μπαλάκι στην εξέδρα; Με τις υπόλοιπες αντιφασιστικές ομάδες θα καταφέρει να υπάρξει μια ουσιαστική συνεννόηση ώστε να βγει προς τα έξω ένας συνεκτικός αντι-εθνικιστικός λόγος και να μην μονοπωληθεί ο δημόσιος λόγος και χώρος από αυτούς που αγαπάνε 'εριστικά' την πατρίδα τους παρέα με την ορχήστρα του Μίκυ Θεοδωράκη;

Έπειτα υπάρχει το ζήτημα με τον κόσμο του ΠΑΟΚ. Σε όσους έχουν βρεθεί αντιμέτωποι σε μια οποιαδήποτε από τις επιθέσεις που αναφέρθηκαν πιο πάνω, δεν υπάρχει ιδιαίτερη αμφιβολία πως συμμετείχε μια μικρή μερίδα οπαδών του ΠΑΟΚ, είτε φορώντας διακριτικά είτε με τη ρητή τους επιβεβαίωση. Αυτό δεν είναι κάτι νέο αφού οι κερκίδες ως αντανάκλαση της κοινωνίας περιέχουν τα ίδια στοιχεία που περιέχει και αυτή. Ούτε είναι κάτι περίεργο καθώς ο ΠΑΟΚ είναι με διαφορά η μεγαλύτερη σε πληθυσμό κερκίδα της Θεσσαλονίκης και της Βόρειας Ελλάδας γενικώς.

Αυτό που είναι ανησυχητικό είναι η έλλειψη συγκροτημένου αντιπαραδείγματος μέσα στις κερκίδες του ΠΑΟΚ, κάτι που όχι μόνο υπήρχε παλιότερα αλλά χαρακτήριζε και συνολικά τον κόσμο του ΠΑΟΚ.

Θυμίζω τον φιλικό αγώνα του 1999 μεταξύ ΠΑΟΚ και Γαλατασαράι για τους σεισμοπαθείς της Τουρκίας που συγκέντρωσε σχεδόν 25 εκατομμύρια δραχμές από δωρεές και εισιτήρια. Κάτι αντίστοιχο

σήμερα, δηλαδή η διεξαγωγή ενός φιλικού αγώνα στο πλαίσιο της αλληλεγγύγης με μια ομάδα γειτονικής χώρας, ακόμα και της ίδιας της χώρας θα φαινόταν πολύ μακρινό.

Η Θεσσαλονίκη, η “συμπρωτεύουσα” όπως λέμε (όρος που δεν χρησιμοποιείται πουθενά αλλού στον πλανήτη) αποδεικνύει συνεχώς πως αποτελεί μια προ-νεωτερική πολιτική κατάσταση με διάφορες φατρίες να ορίζουν και να αναπαράγουν το πολιτικό πράττειν κατά το δοκούν. Ζητήματα όπως το Μακεδονικό πέρα από υποκινούμενες εκφράσεις δήθεν λαϊκής αγανάκτησης είναι και μια καλή ευκαιρία για να αναδύονται νέα πολιτικά και επιχειρηματικά πρόσωπα.

Δυστυχώς είναι πολλά αυτά που πρέπει να γίνουν μέχρι τη Δ.Ε.Θ. και δεν φτάνει ο χρόνος, αντικειμενικά. Το σίγουρο είναι πως πρέπει να δωθεί ένα κινηματικό και πολιτικό αντι-εθνικιστικό ραντεβού στη Δ.Ε.Θ που θα περιλαμβάνει όλες τις φωνές που είναι πρόθυμες να εναντιωθούν στη βαρβαρότητα του φασισμού.

Οπαδοί του ΠΑΟΚ που δυσανασχετούν με την κρατούσα μειοψηφία, αντιφασίστες και αντιφασίστριες, νεολαία, το lgbtq κίνημα και γενικώς όλος ο κόσμος που δεν επιθυμεί να παγιωθεί αυτή η νεο-εθνικιστική αφήγηση για την πόλη της Θεσσαλονίκης. Ο αγώνας ενάντια στον εθνικισμό ή θα είναι κοινωνικός και μαχητικός ή δεν θα είναι τίποτα.

Φωτογραφία κειμένου: 30/10/97. Ο διοικητής των ΜΑΤ Θεσσαλονίκης Σπύρος Κουτρομάνης, ένας εκ των πρωταγωνιστών του “βίντεο της ντροπής” με το χουντικό γλέντι στη θέρμη Χαλκιδικής το 1993, παρακολουθεί απαθής τα επεισόδια που προκάλεσαν ακροδεξιοί στη Θεσσαλονίκη κατά τη διάρκεια της ελληνοτουρκικής συνάντησης στην πόλη.